

[Hans Hansen (Rørby).]

gæet ind til, og at de derfor ikke har noget at beklage sig over.

Nu synes man at have fundet ud af, at man kan misbruge ægteskabsloven som middel til at omgå lønningsloven. Der er imidlertid, særlig i vore dage, forskellige opfattelser og fortolkninger af ægteskabet og ægteskabslovens betydning, men jeg tror på den gammeldags forståelse af ægteskabets oprindelige mening og bestemmelse: at det er intet mindre end et fundament for samfundslivet og den eneste måde, hvorpå man nogenlunde kan sikre børnene og den opvoksende slægt. Ægteskabet er et kontraktforhold, der indgås mellem to parter under de godkendte former, borgerligt eller kirkeligt ægteskab. Det, der nu forberedes, er, at man vil enes om at bryde denne kontrakt, endnu før den er indgæet. Derfor synes jeg, at hele dette postyr, selvom man ser en baggrund derfor i en tåbelig lønningslov, alligevel er simpelthen at gøre grin med ægteskabets alvorlige institution, og det vil jeg gerne høre den højtærede justitsministers mening om.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Inden jeg går ind på spørgsmålet om disse ægteskabers gyldighed, vil jeg gerne forudskikke et par bemærkninger om de borgerlige myndigheders medvirken ved ægteskabernes stiftelse.

Ægteskabsloven har opstillet en række betingelser, der skal være opfyldt, inden et ægteskab kan indgås, f. eks. at parterne skal have en vis alder, at de ikke må være for nær beslægtede o. s. v. Det er overladt de borgerlige myndigheder at konstatere, om disse betingelser er tilstede, og hvis de er det, har de borgerlige myndigheder pligt til at afgive attest herom. Der skal så foretages lysning, og når lysningsfristen er udløbet, uden at der er anmeldt hindringer for ægteskabets indgåelse, har parterne krav på at få attest herom. På grundlag af denne attest kan de forlange vielse foretaget; de kirkelige myndigheder kan i visse tilfælde nægte at medvirke, men de borgerlige myndigheder har pligt til at foretage vielserne, når lovens betingelser er tilstede. De borgerlige myndigheder har ingen ret til at tage hensyn til, hvilke motiver parterne har til at indgå ægteskab, og de har i almin-

delighed ingen forudsætninger for at foretage en bedømmelse heraf. Ægteskabet medfører en række retsvirkninger, og det er ingen hemmelighed, at parterne undertiden kun ønsker at opnå en enkelt, f. eks. at legitimere et fælles barn, at opnå økonomiske fordele eller, tidligere, at skaffe kvinden dansk indfødsret.

Jeg vil gerne sige, at jeg personlig finder den bebudede aktion ganske usømmelig, men jeg mener efter loven ikke at have nogen hjemmel til at pålægge borgmesteren at nægte sin medvirken, når ægteskabsbetingelserne er tilstede, og jeg vil gerne tilføje, at selvom jeg kunne give ordre til, at vielserne ikke måtte foretages, ville det være uden nogen reel virkning, fordi parterne, når de blot undlod at oplyse deres motiv, kunne henvende sig til en anden borgmester eller til en sognefoged eller til en ægteskabsstiftende myndighed i et af de andre nordiske lande.

Med hensyn til spørgsmålet om gyldigheden af disse ægteskaber vil jeg sige, at spørgsmålet i sidste instans afgøres af domstolene, men efter ægteskabslovens regler er jeg ikke i tvivl om, at der stiftes et lovligt ægteskab, og dette ægteskab har alle et ægteskabs retsvirkninger ganske uden hensyn til, hvad parterne har aftalt i forvejen. Hustruen får således ret til mandens navn, ægtefællerne får underholdspligt overfor hinanden — en underholdspligt der kan vedvare udover separation og skilsmisse — og hvis der ikke er oprettet ægtepagt om særeje, indtræder der formuefællesskab. Ægteskabet vil også være gyldigt i den henseende, at det kun kan opløses ved separation eller skilsmisse, såfremt lovens betingelser herfor er tilstede, og lad mig tilføje: enhver forhånds aftale mellem parterne om at søge separation eller skilsmisse er uforbindende.

Man har kaldt de pågældende tjenestemænds bebudede aktion for misbrug af ægteskabsinstitutionen, men er det samme ikke tilfældet, når folk indgår ægteskab alene med den hensigt at opnå statsborgerret i et land, at opnå enkepension el. lign., og er det ikke et misbrug, hvadenten de i forvejen udtaler sig om deres motiver eller ej? Det stærkeste værn mod misbrug af ægteskabsinstitutionen ser jeg imidlertid deri, at ingen kan tilegne sig enkelte fordele